

Blok tematyczny: Uczeń w mieście

Temat dnia: W sklepie ogólnospożywczym.

Cel lekcji: Powtórzyć liczebniki związane z bieżącą datą. Kształcić rozumienie ze słuchu. Zapoznać ze słownictwem związanym z zakupami. Utrwalić nowe zwroty w formie zabaw z dialogiem. Wdrażać do pracy grupowej. Kształcić umiejętność korzystania z wzorca. Nauczyć wskazywać rodzaj gramatyczny poznanych wyrazów. Wyeksponować odmianę rzeczowników w bierniku i dopełniaczu.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne, ewentualnie wycinki z gazet lub kalendarzy nawiązujące do tematu lekcji.

Nauczyciel: wydruk tekstu rymowanki, tabelka do wypełnienia, kolorowe kartoniki do zapisania odpowiednich zwrotów.

Zapis w dzienniku: Powitanie wprowadzające w temat. Utrwalanie liczebników. Rozumienie ze słuchu. Rymowanka - *Dla każdego coś zdrowego*. Obrazki przedstawiające towary znajdujące się w sklepach. Łączenie obrazków z odpowiednimi wyrazami. Tabelka z wyrazami podzielonymi na rodzaje. Praca w dwuosobowych zespołach. Zagadnienie biernika i dopełniacza w ćwiczeniach praktycznych. Ćwiczenia w pisaniu. Dialogowanie na podstawie przygotowanych kartoników. Od biernika do dopełniacza w dialogu ze sprzedawcą - zabawa zespołowa. Rodzaje opakowań. Spis zwrotów kierowanych do sprzedawcy.

Przebieg:

1. Powitanie:

Dzień dobry wszystkim, którzy lubią twaróg. Dzień dobry wszystkim, którzy wolą żółty ser. Dzień dobry wszystkim, którzy często robią zakupy razem z rodzicami. Dzień dobry wszystkim, którzy nie lubią robić zakupów. Dzień dobry wszystkim, którzy robią zakupy samodzielnie (itp).

2. Podanie i zapisanie daty - stały element lekcji.

3. Rozumienie ze słuchu. N. czyta rymowankę, zadaniem uczniów jest wypełnić luki w tekście. Następnie wyrazy zostaną omówione i zapisane w tabeli z podziałem na trzy rodzaje gramatyczne.

N. mówi: *Przeczytam teraz dwukrotnie rymowankę. Posłuchajcie uważnie i postarajcie się uzupełnić tekst, który wam rozdaję, brakującymi wyrazami.*

4. Po wykonaniu poprzedniego ćwiczenia uczniowie pracują z obrazkami przygotowanymi przed lekcją (N. i częściowo sami uczniowie (internet, wycinki z gazet, dostępny podręcznik).
Co można kupić w sklepie spożywczym?

N. mówi: *Uzupełnijcie listę wyrazów na podstawie obrazków, które macie przed sobą.*

rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki
razowiec	jarzyna	pieczywo
jogurt	wędlina	mięso
tłuszcz	ryba	warzywo

dżem	margaryna	mleko
olej	kiełbasa	masło
ser	maślanka	jajko
pasztet	bułka	wino
kefir	sól	piwo
chleb	mąka	ciastko
jogurt	kasza	ciasto (na pizzę)
sok	herbata	kakao
cukier	kawa	
makaron	szynka	
ryż	kaszanka	
pieprz	parówka	
ser żółty	czekolada	
biały ser (twaróg)		

5. Przygotowanie do pracy w dwuosobowych zespołach. Wcześniej N. bez szerszego wprowadzania tematyki gramatycznej wprowadza zagadnienie biernika-wspólnie z uczniami obserwuje na przykładach końcówki rzeczownika we wszystkich trzech rodzajach. N. pokazuje także sytuację językową, w której sprzedający informuje, że nie ma danego towaru. Wówczas zastosowanie ma dopełniacz.

Przypomnienie dla N: Nieżywotne rzeczowniki w rodzaju męskim nie zmieniają końcówki w bierniku (mianownik jest równy biernikowi). Podobnie jest w rodzaju nijakim. Inaczej dla wyrazów rodzaju żeńskiego. Wyrazy rodzaju żeńskiego mają w mianowniku przeważnie końcówkę "a". W bierniku przyjmuje ona postać "ę". Wyjątek stanowi tu na przykład wyraz sól - jest rodzaju żeńskiego (mówimy : ta sól), ale wyraz zakończony jest na spółgłoskę, podobnie jak wyrazy rodzaju męskiego, dlatego biernik będzie równy mianownikowi. Dopełniacz pojawia się, kiedy ekspedientka informuje, że **nie ma** danego produktu

**Poproszę (kogo? co?) jogurt.
Poproszę (kogo? co?) herbatę.
Poproszę (kogo? co?) mięso.
ale**

**Nie ma jogurtu.
Nie ma herbaty.
Nie ma mięsa.**

Poproszę (kogo? co?) sól.

Nie ma soli.

Uczniowie zapisują w zeszycie pięć wybranych przykładów. N. zwraca uwagę na miejsca trudne ortograficznie, prosi, by uczniowie oznakowali je innym kolorem:

**Poproszę makaron.
Poproszę żółty ser.
Poproszę pieprz.
Poproszę dżem.**

**Nie ma makaronu.
Nie ma żółtego sera.
Nie ma pieprzu.
Nie ma dżemu.**

**Poproszę marmoladę.
Poproszę kiełbasę.
Poproszę kaszę.
Poproszę mąkę.**

**Nie ma marmolady.
Nie ma kiełbasy.
Nie ma kaszy.
Nie ma mąki.**

Poproszę mięso.

Nie ma mięsa.

**Poproszę masło.
Poproszę mleko.
Poproszę ciasto.**

**Nie ma masła.
Nie ma mleka.
Nie ma ciasta.**

N. rozdaje uczniom kolorowe kartoniki. Dzieli zadania w zależności od ilości dzieci w klasie. Jeśli klasa jest nieliczna, każdy uczeń dostaje do wykonania kilka napisów. Chodzi o zastosowanie jak największej liczby przykładów (słownictwo)

Praca zespołowa

Przykłady :

Poproszę masło.
lub jeszcze grzeczniej:

Czy mogę prosić o masło?

(tę drugą formułę często stosuje się w sytuacjach, gdy na przykład ekspedientka jest czymś zajęta i nie zwraca uwagi, że oczekujemy na obsługę).

Gdy wszystkie kartoniki zostaną wykonane, czniowie siadają parami naprzeciwko siebie. Jedna osoba w parze otrzymuje losowo kartonik i rozpoczyna się dialogowanie.

Polecenie dla uczniów:

Ustawcie, proszę, krzesła w dwóch rzędach tak, abyście mogli usiąść twarzami do siebie. Zajmijcie miejsca. Przygotowane wcześniej kartoniki rozdadam uczniom w jednym rzędzie. Będziecie pełnić rolę klientów czyli waszym zadaniem będzie składanie zamówień. Osoba siedząca naprzeciwko informuje, że danego towaru nie ma w sklepie. Gdy wykorzystacie wszystkie kartoniki, przemieszamy je i zamienicie się rolami. Następnie ćwiczenie powtórzy się jeszcze raz. Czy wszystko jasne? Proszę was, abyście mówili wyraźnie i wolno. Zależy mi na tym, aby wszyscy uczniowie dobrze słyszeli, to co mówią inni.

Warto, by nauczyciel usiadł do zabawy na tych samych prawach, co uczniowie, aby podczas gry mieli okazję słuchać poprawnej wymowy.

-Poproszę pasztet.

-Nie ma pasztetu. (itp.)

6. W jakich opakowaniach znajdują się kupowane przez nas towary?

N. powinien wykorzystać dostępne w podręcznikach obrazki. **Bardzo pomocne bywają wycinki z reklam supermarketów**, które można na stałe wprowadzić w tok tego typu lekcji.

Niektóre towary kupujemy luzem na kilogramy i pakowane są potem do siatki, do reklamówki, do papierowej torby, do innej torby, którą przyniósł ze sobą klient.

Poproszę 2 (dwa) kilogramy ziemniaków.

Poproszę 5(pięć) kilogramów ziemniaków.

(zmiana kilogramy/kilogramów następuje między 4/5), patrz lekcja poprzednia)

Są też towary w gotowych fabrycznych opakowaniach. Kupujemy więc:

słoik dżemu, grzybów marynowanych, marchewki konserwowej (itp.) (słoik - szklane opakowanie),

puszkę zielonego groszku, puszkę ananasów w zalewie, puszkę coca - coli, puszkę szprotek (czyli tzw. konserwę rybną) (puszka - opakowanie metalowe),

pudełko zapalek, cukierków, landrynek (opakowanie kartonowe - grubsze, bardziej trwałe),

paczkę zapalek, herbaty, kaszy, kawy, makaronu (paczką w tym wypadku nazywamy opakowanie papierowe bądź zrobione z cienkiego kartonu),

torebkę cukierków, kawy, makaronu, (torebką nazywane jest opakowanie papierowe, ale nie formowane w sześcian, jest raczej miękkie, można do niego coś wsypać na miejscu w sklepie).

worek ziemniaków, buraków, cukru, mąki - dziś coraz rzadziej kupuje się na worki (worek to duże opakowanie z lnianego najczęściej materiału. używa się go, gdy ktoś kupuje większą ilość towaru na zapas).

Ćwiczenia w dialogowaniu cz. II

Tu kartoniki może mieć przygotowane wcześniej N., aby nie opóźnić tempa lekcji (uczniowie wcześniej mieli już ćwiczenie w pisaniu). Zabawa w dwójkach wygląda podobnie.

Poproszę paczkę makaronu.	Nie ma makaronu.
Poproszę 2 (dwie) paczki makaronu.	Nie ma makaronu.
Poproszę puszkę groszku.	Nie ma groszku.
Poproszę dwie puszkę groszku, kukurydzy, coca -coli itp.	Nie ma kukurydzy.
Poproszę paczkę zapalek.	Nie ma zapalek.
Poproszę 5(pięć) paczek zapalek, makaronu, kawy.	Nie ma kawy.
Poproszę torebkę cukierków, kaszy, kawy.	Nie ma kaszy.
Poproszę 2(dwie) torebki cukierków.	Nie ma cukierków.
Poproszę słoik dżemu.	Nie ma dżemu.
Poproszę 3(trzy) słoiki dżemu.	Nie ma dżemu.
Poproszę worek ziemniaków, buraków , mąki itp.	Nie ma ziemniaków w workach.

(tu możemy dodać informację o opakowaniu, bo sklep może mieć ziemniaki sprzedawane na kilogramy, ale nie jest przygotowany do sprzedaży ziemniaków w workach).

Inne zwroty do sprzedawcy:

Czy jest chleb razowy?

Czy ma pani mrożone warzywa?

Czy mogę prosić o tę kiełbasę, która leży pod spodem?

Proszę mi zważyć pół kilo jabłek.

Proszę pokazać mi z bliska ten kawałek sera (jeśli coś leży np. wysoko na półce).
Proszę odkroić mi kawałek tego ciasta (kiedy klient wskazuje palcem, bo nie zna nazwy).
Proszę mi podać połowę tego sera, który leży w oknie wystawowym.
Proszę mi dać posmakować kawałek (Czy pani może mi dać posmakować kawałeczek?) (sera, kiełbasy)
Ile płacę?
Czy mogę zapłacić kartą?
Czy może mi pani pokroić szynkę? Tylko proszę cienko(lub w cienkie plastry)?
Proszę chleb krojony lub proszę pokroić(skroić) mi chleb.

Zadanie domowe

Ułóż dialog między kupującym i sprzedawcą, wykorzystując słownictwo zanotowane na lekcji.

Aneks dla N. :

Rymowanka do wykorzystania podczas ćwiczeń na rozumienie ze słuchu:

"Dla każdego coś zdrowego" – S. Karaszewski

Jeśli chcesz się żywić zdrowo, jadaj zawsze kolorowo!

Jedz owoce i jarzyny, to najlepsze witaminy!

Jedz razowce z grubym ziarnem, zdrowe jest pieczywo czarne!

Na kanapkę, prócz wędliny, połóż listek zieleniny!

I kapusta, i sałata, w witaminy jest bogata!

Oprócz klusek i kotleta niech się z jarzyn składa dieta!

Mleko, jogurt, ser, maślanka – to jest twoja wyliczanka!

Chude mięso, drób i ryba to najlepsze białko chyba!

Sok warzywny, owocowy, kolorowy jest i zdrowy!

Sosy lepsze są niż tłuszcze, niech się w tłuszczu nic nie pluszcze!

Tekst rymowanki z lukami:

Jeśli chcesz się żywić zdrowo, jadaj zawsze kolorowo!

Jedz owoce i, to najlepsze witaminy!

Jedz z grubym ziarnem, zdrowe jest czarne!

Na kanapkę, prócz, połóż listek zieleniny!

I kapusta, i sałata, w witaminy jest bogata!

Oprócz klusek i kotleta niech się z jarzyn składa dieta!

Mleko,, ser, – to jest twoja wyliczanka!

Chude, drób i to najlepsze białko chyba!

Sok warzywny, owocowy, kolorowy jest i zdrowy!

..... lepsze są niż tłuszcze, niech się w tłuszczu nic nie pluszcze!